

**Адаптація дитини молодшого дошкільного віку до ДНЗ: взаємодія
вихователів з батьками**

У запропонованій статті акцентовано на важливості тісного взаємозв'язку сім'ї та дошкільного навчального закладу задля створення для кожної дитини єдиного виховного середовища, спрямованого на розвиток особистості дитини; розкрито поняття та компоненти психолого-педагогічної культури батьків – розуміння та усвідомлення ними своєї відповідальності за виховання дітей, здійснення продуктивних зв'язків з виховними інститутами (дошкільними навчальними закладами, школою, позашкільними закладами).

Ключові слова: батьки; взаємодія; дитина молодшого дошкільного віку; педагогізація; сім'я.

Важливою складовою навчально-виховного процесу сучасного закладу освіти є організація роботи з батьками, сім'ями дітей. В нових умовах суспільного, освітнього й технічного розвитку законодавство України чітко визначає межі відповідальності сім'ї за навчання і виховання дітей: саме батьки чи особи, які їх замінюють, зобов'язані дбати про своїх дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей, зміцнення фізичного здоров'я, отримання загальної освіти та інше. А дошкільний навчальний заклад має допомагати батькам у виконанні ними своєї місії.

Але, на жаль, останніми роками зростає розуміння батьками переваг виховання дитини в сім'ї, а зниження рівня зайнятості дорослого населення та подовження тривалості відпустки матері по догляду за дитиною до 3 - 6 років створюють для цього сприятливі умови. Проте потенціальні можливості сім'ї не завжди реалізуються. Збіднення змісту спілкування, дефіцит тепла та уважного ставлення одне до одного, поступове зникнення спільних форм корисної діяльності дитини й дорослих породжують несприйнятливі форми самоствердження дитини, конфлікти й серйозні непорозуміння.

Зміни у Законі України «Про дошкільну освіту» щодо обов'язкового отримання дошкільної освіти підкреслюють її важливість у державній системі

освіти на шляху формування життєздатної, творчої особистості торкнулися і програмних документів дошкільної освіти. Так, в оновленій освітній програмі «Я у Світі» справедливо зазначено, що модернізація дошкільної освіти не може не торкнутися сучасної сім'ї, лишити родину стороннім спостерігачем змін, що відбуваються у першій її ланці, не обмежувати її інтересів. Відповідно до цього кожен дошкільний навчальний заклад не тільки виховує дітей, а й консультує батьків з питань їхнього виховання. Надання батькам допомоги в актуальних виховних питаннях сприяє формуванню взаєморозуміння в родинно-педагогічному колективі, обміну виховним досвідом. Це необхідно для того, щоб, з одного боку, сформувати у батьків правильне уявлення про свою дитину, об'єктивно оцінити її, а з іншого, – допомагає педагогам визначити оптимальні шляхи всебічного розвитку малюка.

Проблема педагогічної взаємодії з батьками дітей дошкільного віку набула актуальності в період розвитку суспільного дошкільного виховання. У вітчизняних і зарубіжних наукових дослідженнях з окресленої проблеми вивченню підлягає: специфіка сімейного виховання (Т. Алексеєнко, В. Дуброва, Н. Кондратенко, О. Кононко, Л. Маленкова, О. Морозова, Т. Поніманська та інші); співпраця дошкільного навчального закладу та сім'ї (Є. Арнаутова, В. Безлюдна, Л. Виноградова, Т. Даниліна, Т. Дронова, А. Козлова, О. Кононко, Н. Кот, В. Котирло, Т. Пагута, М. Ромазанова, О. Солодянкін та інші), в тому числі, методична робота ДНЗ з удосконалення змісту роботи педагогів із батьками дітей раннього і молодшого дошкільного віку (К. Біла, О. Зверева, Н. Нємова, А. Моїсєєва, М. Поташнік та інші), роль сім'ї та дошкільного закладу у становленні особистості дитини в ранньому онтогенезі (Н. Авдєєва, О. Кононко, Г. Люблінська, С. Мещерякова). Психолого-педагогічні дослідження (Є. Арнаутова, А. Божович, М. Виноградової та ін.) показали, що сім'я гостро потребує допомоги фахівців на всіх етапах дошкільного дитинства.

Аналіз сучасних досліджень у галузі дошкільного дитинства свідчить про такі аспекти окресленої проблеми: розкрито етико-педагогічні вимоги до взаємин із дітьми та їхніми батьками (Т. Кирієнко, Л. Сухарева);

досліджувалися зміст і методи педагогічної взаємодії з батьками (О. Долинна, М. Спичак, О. Низковська); умови для спільної роботи сім'ї і педагогічного колективу ДНЗ у формуванні моральних якостей особистості дитини (Т. Алексеєнко, Л. Божович, В. Постовий); особливості взаємодії з батьками дітей раннього віку (Н. Аксаріна, О. Волкова, Т. Науменко, Т. Маркова, Л. Свирська) тощо.

Водночас, незважаючи на масштабність вивчення окресленої проблематики, питання щодо роботи ДНЗ з батьками дітей, які готуються до вступу в дошкільний навчальний заклад, як чинника полегшення адаптаційного періоду для малюків донині залишаються не повною мірою дослідженими. Тому **метою статті** є обґрунтування ефективних форм та методів взаємодії вихователів з батьками в період адаптації дітей 3 - 4 року життя до дошкільного навчального закладу.

Для дітей дошкільного віку першими і головними вихователями є батьки, від виховного впливу яких залежить повноцінний розвиток і становлення дитини як особистості. Сім'я для дитини – перший і досить значний колектив, де проходить процес її соціалізації, закладаються основи її світогляду, моральності, людяності, милосердя, добра, справедливості і т.д. Батьківська любов забезпечує дітям емоційний захист і психологічний комфорт, дає життєву опору, а любов і безмежна довіра дитини до батьків – роблять її особливо сприйнятливою до їх впливу. Саме батьки закладають основи фізичного, психічного, морального та інтелектуального розвитку дитини, забезпечують захист від негативних впливів довкілля.

На жаль, на сучасному етапі розвитку суспільства, батьки нерідко надмірно опікуються матеріальним забезпеченням дітей, при цьому не враховують, що для розвитку особистості позитивний мікроклімат в сім'ї та морально-ціннісні взаємини мають куди більший вплив. Дошкільний навчальний заклад, як і всі інші соціальні інститути, покликаний допомогти, підтримати, спрямувати та на професійному рівні доповнити розвивальну та виховну діяльність сім'ї.

Така позиція щодо взаємодії суспільного і родинного виховання висловлювалася багатьма класиками педагогіки. Зокрема, В. Сухомлинський у своїй педагогічній діяльності в Павлівській «Школі радості» великого значення надавав батьківському всеобучу. Він наголошував, що спочатку треба навчити батьків – як правильно треба виховувати дітей [7, с. 25].

Сьогодні просвітницька робота та плідна співпраця з батьками вихованців, переважною більшістю ДНЗ, сприймається як одне з провідних завдань. Адміністрація спільно з педагогами вбачає за необхідне роз'яснювати батькам їхню виняткову роль у становленні особистості дитини, значення цілеспрямованої розвивально-виховної роботи вдома та її єдності з освітнім процесом у дошкільному навчальному закладі. Однак ці зусилля не завжди дають очікувані результати, що великою мірою залежить і від системи сімейних цінностей, і рівня особистісної культури кожного з батьків, у тому числі і педагогічної культури. Щоб уникнути в сім'ях непорозумінь, зберегти здоров'я батьків і їхніх дітей, сім'ям обов'язково потрібна педагогічна та психологічна допомога. Успішна виховна робота немислима без системи педагогічної освіти, підвищення педагогічної культури батьків, що є невід'ємним складником загальної культури.

Психолого-педагогічна культура батьків – компонент загальної культури, який акумулює в собі накопичений попередніми поколіннями досвід виховання дітей у сім'ї. Виявляється вона в розумінні та усвідомленні батьками своєї відповідальності за виховання дітей, у ставленні до них, в оцінюванні їхньої поведінки, у реальній діяльності та спілкуванні з ними, а також у здійсненні продуктивних зв'язків з іншими виховними інститутами (дошкільними навчальними закладами, школою, позашкільними закладами). Для цього дорослі мають бути не лише належно вихованими, а й педагогічно освіченими. Бо, як стверджують психологи, навіть найсерйозніші прорахунки педагогів не позначаються так фатально на розвитку особистості дитини, як неправильна поведінка батьків. Тому виховання батьків необхідне і для успішності процесу

виховання дітей, і для здоров'я суспільства. Психолого-педагогічна культура батьків є складною і динамічною системою. Її утворюють такі компоненти:

- *психолого-педагогічні знання* – уявлення батьків про вікову динаміку розвитку дитини, самоцінність періоду дошкільного дитинства, про основні завдання виховання. Виявляються вони у ставленні до дитини, в оцінюванні її поведінки, реальній діяльності та спілкуванні з нею;

- *педагогічна і психологічна компетентність* – здатність зрозуміти потреби дітей, раціонально спрямувати зусилля і засоби на уміння бачити перспективи розвитку дитини; будувати безконфліктні стосунки з дітьми;

- *психолого-педагогічна рефлексія* – вміння батьків аналізувати, критично оцінювати власну виховну діяльність, знаходити причини своїх педагогічних помилок;

- *емпатія* – співпереживання, адекватна реакція на вчинки й почуття дітей [3].

Психолого-педагогічна культура батьків – це осмислений, а іноді й неусвідомлений досвід власного дитинства, результат освіти, самоосвіти, психологічного розвитку особистості. Особливо вона актуалізується з народженням дитини, яка своєю появою на світ, своїми кроками у світ і по життю стимулює бурхливий розвиток психолого-педагогічної культури батьків. Процес виховання дітей у сім'ї, накладає особливу відповідальність на працівників дитячих дошкільних навчальних закладів за роботу з батьками дітей стосовно збагачення їх педагогічних знань, підвищення психолого-педагогічної культури.

Провідним компонентом педагогічної культури батьків є їхня педагогічна підготовленість, що характеризується певною сукупністю психолого-педагогічних, фізіологічних та гігієнічних і правових знань, а також уміннями й навичками батьків, виробленими у процесі практики виховання дітей. Суттєвим при цьому є й ставлення батьків до виховання, оскільки відповідальне ставлення до батьківських обов'язків, бажання якнайкраще виховати своїх дітей – невід'ємна складова частина педагогічної культури батьків.

Отже, педагогічна культура – компонент загальної культури людини, в якому знаходить відображення накопичений попередніми поколіннями досвід виховання дітей у сім'ї, що постійно збагачується. Виявляється у ставленні до дитини, в оцінці її поведінки, а також у реальній діяльності і спілкуванні з нею [6].

Важливою умовою успішності процесу педагогізації населення і роботи з батьками є забезпечення послідовності діяльності. Особливо це стосується аспекту роботи з родинами потенційних вихованців. На етапі пропедевтичної роботи важливо ознайомити батьків з програмою, умовами життєдіяльності дитини, специфікою організації освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі та отримати від батьків попередню інформацію про дитину. Доцільним буде узгодити очікування від педагогічної взаємодії, погодити механізми виховного впливу на дитину та визначити бажання й можливості батьків щодо участі у навчально-виховному процесі закладу.

Таким чином, узагальнення підходів науковців у тлумаченні поняття «педагогізація» дозволяє зазначити, що вона є процесом педагогічної взаємодії фахівців передусім з батьками, спрямована на підвищення рівня виховного потенціалу, розвитку батьківської інтуїції у формуванні особистості дитини в період дошкільного дитинства та активізацію участі батьків у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу. Її метою є створення єдиного педагогічного впливу сім'ї та дошкільного навчального закладу на дитину, формування усвідомленого батьківства та підвищення рівня психолого-педагогічної культури батьків.

Якщо звернутися до світового і вітчизняного досвіду вирішення цієї проблеми, то огляд прогресивних технологій та теоретичних підходів доводить, що педагогізація батьків традиційно здійснювалася сьогодні у двох напрямках, якими є педагогічна освіта батьків (просвіта) та залучення батьків до виховної роботи з дітьми. Педагогічна просвіта батьків вже неодноразово ставала предметом досліджень науковців – А. Дістверга, Я. Коменського, А. Макаренка, В. Сухомлинського, К. Ушинського, та сучасних вітчизняних вчених –

Є. Бондаревської, І. Гребеннікова, І. Дубінець, Т. Іванової, В. Постового, І. Трубавіної та інших.

На нашу думку, зміст роботи з батьками малюків, які готуються до дошкільного закладу, має включати в себе питання специфіки розвитку, виховання та навчання дітей молодшого дошкільного віку, з якими педагогу бажано ознайомити батьків. Актуальними для батьків є теми: «Період адаптації дитини до дошкільної установи та колективу», «Первинна соціалізація малюків», «Фізичний розвиток малюків», «Фізіолого-гігієнічні умови в ДНЗ», «Розвиток мовлення», тощо. Водночас переваження монологізованих форм навчання батьків засвідчило свою недоцільність. Варто надавати пріоритет формуванню практичного досвіду батьків у стосунках із дітьми.

Процес педагогізації населення має вибудовуватися на принципах гуманізму та демократії, єдності сімейного і суспільного виховання, диференціації та індивідуалізації сімей, партнерської рівності у процесі виховання, конструктивності, інноваційності та варіативності педагогічної взаємодії. Узагальнення наукових підходів, щодо цього питання, дали змогу зауважити, що задля досягнення ефективного результату, цей процес має забезпечувати реалізацію таких завдань: 1) розкриття виховних можливостей педагогів і родини, забезпечення максимального використання цього виховного потенціалу у формуванні особистості дитини; 2) підвищення рівня психолого-педагогічної культури батьків, формування свідомого розуміння власної відповідальності за результат виховання; 3) активізація участі батьків у навчально-виховному процесі на засадах партнерства і співпраці; 4) залучення батьків до створення належних умов для забезпечення життєдіяльності та розвитку дітей у сім'ї та дошкільному навчальному закладі [3; 5; 6].

Особливого значення й специфіки набуває робота з батьками дітей молодшого дошкільного віку. Адже перші роки життя дітей – найбагатіший час, коли батьки мають можливість виховувати, розвивати їх, готуючи до життя. Г. Дмитренко пропонує батькам саме в родині починати формувати у своїх дітей триаду базисних якостей: *моральність* як повагу до

інших людей та природи, *відповідальність* за свої вчинки та *вольові якості*, потрібні для досягнення своєї життєвої мети. Саме в родині дитина набуває соціального досвіду впевненої поведінки. У неї закладаються основи гідності, відчуття власної значущості, захищеності, що важливо для розвитку самостійності, впевненості, задоволення потреби в соціальній відповідності вже в дитинстві.

Завдяки загальним позитивним тенденціям суспільного розвитку дошкільні навчальні заклади зорієнтовані на такі пріоритети, як особистісна спрямованість (не лише на дитину, а й на педагога, батьків), відкритість змісту, форм, методів роботи тощо. Тому сучасний педагогічний колектив має дбати про забезпечення права дитини на здобуття дошкільної освіти, створення кожній дитині рівних з її однолітками стартових умов для подальшого навчання у школі, успішного особистісного зростання. Зміни у відносинах між педагогами та членам родин переходять від пасивних об'єктів впливу з боку батьків до безпосередньої взаємодії дорослого з дитиною на засадах партнерства, правом ініціативи, активної дії, самоконтролю.

Щоб налагодити партнерські відносини з батьками, важливо насамперед зацікавити їх, показати результативність діяльності дошкільного навчального закладу через позитивні зрушення в емоційному стані, здоров'ї, навчальних досягненнях їхньої дитини порівняно з її попередніми результатами.

Важливим моментом у виконанні поставлених завдань є усвідомлення батьками значущості власних виховних функцій, їх місця і ролі в системі загально виховного процесу, розуміння ними особистої відповідальності за формування морально-ціннісних взаємин з дітьми, і також необхідністю оволодівати педагогічними знаннями, вміннями і практичними навичками. Це зумовлює використання технологій формування у батьків педагогічних знань як цілеспрямованого, організаційного і систематичного процесу, всі напрямки якого мають максимально враховувати потреби і проблеми кожної конкретної родини, відповідати її інтересам і запитам, зосереджуватися на оволодінні батьками психолого-педагогічними знаннями, вміннями і навичками.

Таке розуміння зумовлює широке використання індивідуальних форм роботи з батьками, що дає змогу не тільки вивчати об'єктивні умови життя сім'ї, а визначати подальшу виховну стратегію (вибір напрямку, створення спеціальних освітніх і виховних програм для батьків) і тактику (сукупність засобів і методів досягнення мети).

Як показує практика і підтверджують педагогічні дослідження, батьки визнають пріоритет дошкільного навчального закладу у вирішенні навчально-виховних завдань, але не вважають за потрібне брати участь у педагогічному процесі. Педагоги недооцінюють роль сім'ї та не прагнуть об'єднати з батьками зусиль для розвитку та виховання дітей, тому не налагоджують належним чином зворотний зв'язок, не використовують повною мірою вплив сім'ї на виховання дитини.

Щодо форм співробітництва дошкільного навчального закладу з родинами, то на практиці позитивно зарекомендували себе такі форми як: *індивідуальні, групові, колективні*. Найпоширеніша форма індивідуальної роботи з родиною – консультації та бесіди. Бесіди як найбільш поширена форма індивідуальної роботи надають змогу зрозуміти окремі вчинки і переживання дітей, допомагають педагогам та батькам ближче познайомитися, тримати один одного в курсі життя дитини. Такі бесіди – перші кроки до добрих, довірливих взаємин між сім'єю та вихователем. Тематика бесід диктується життям дитини вдома та в дошкільному навчальному закладі: «Як відбувається фізичний розвиток дитини?», «Чим дитина цікавиться?», «Режим роботи ДНЗ».

Для розв'язання питань педагогізації батьків традиційно використовують такі форми роботи:

1. **Індивідуальні:** відвідування сім'ї, запрошення до ДНЗ, індивідуальна педагогічна бесіда; індивідуальна педагогічна допомога; листування з батьками; дні відкритих дверей.

2. **Групові:** зібрання батьківського активу, групові бесіди, групові консультації, батьківські консилиуми.

3. Колективні: лекції і бесіди, науково-практичні конференції, батьківські дні, вечори питань і відповідей, загальні та групові батьківські збори, збори-концерти, конференції з обміну досвідом виховання, диспути, педагогічні колегіуми, зустрічі за круглим столом, педагогічний всеобуч, усні журнали

4. Інноваційні форми роботи з батьками: педагогічний десант (виступ педагогів в організаціях, де працюють батьки), дерево родоводу (зустрічі поколінь, роздуми над проблемами виховання), у сімейному колі (індивідуальна допомога родинам, організація зустрічей з лікарями, юристами, психологами), родинний міст (збори батьків, дітей, членів родини), дні довір'я (у визначені дні батьки-лікарі, батьки-юристи і т. д. проводять консультації для бажаючих), день добрих справ (спільна трудова діяльність вихователів, батьків і дітей), сімейна скринька (добірка матеріалів з позитивним досвідом виховання культури взаємин з дітьми), народні світлиці (спільне проведення традиційних святкувань), аукціони педагогічних ідей (обмін досвідом з виховання культури взаємин у сім'ї), батьківські педагогічні ринги (спільне розв'язання педагогічних задач), батьківські педагогічні «табу» (спільне обговорення шляхів виходу із кризових ситуацій) [3].

На задоволення освітніх потреб батьків та з урахуванням можливостей закладу групи можуть функціонувати з таких напрямів: загальний розвиток особистості дошкільника певного вікового періоду відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти, чинних програм розвитку дитини дошкільного віку; розвиток здібностей дітей до різних видів діяльності; надання батькам кваліфікованої допомоги з питань розвитку, виховання та навчання дітей та ін.

Усі форми педагогічної роботи з батьками, що проводяться в дошкільному навчальному закладі повинні: враховувати право батьків на власну думку, позицію, систему цінностей; інформувати їх не лише про обов'язки, але й про права, якими вони можуть скористатись; позитивно ставитись до виявів батьківської ініціативи і творчості.

Отже, ефективність роботи з батьками дітей 3 - 4 року життя забезпечуватиметься за умов усвідомлення батьками визначної ролі сім'ї та допоміжної ролі педагогів у процесі розвитку, виховання та навчання дитини, досягнення єдності у визначенні мети і завдань, вимог, методів і прийомів та активної участі батьків у формуванні особистості дитини, яка по завершенню дошкільного періоду буде здатна перейти до нових умов діяльності та способу життя, нових взаємин з дорослими й однолітками. Особливого значення в забезпеченні набуття навичок правильної позиції батьків щодо виховання дітей молодшого дошкільного віку набуває, крім теоретичних знань, спілкування з дітьми та проведення занять з ними задля здійснення позитивної орієнтації дітей на ДНЗ.

Список літератури

1. Долинна О. П. Батьки в дошкільному закладі: споживачі та гості чи партнери-однодумці? / О. П. Долинна, О. В. Низьковська // Дошкільне виховання. – 2007. – № 1. – С. 6-8.
2. Долинна О. П. Активізація взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї / О. П. Долинна, О. В. Низьковська // Обов'язкова освіта дітей старшого дошкільного віку: форми здобуття, організація і зміст роботи: зб. метод. матеріалів / [авт.-упоряд.: О. П. Долинна, А. П. Бурова, О. В. Низьковська, Т. П. Носачова]. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 480 с.
3. Дмитрук Т. В. Формування психолого-педагогічної культури батьків (сучасні форми взаємодії з батьками) / Т. В. Дмитрук // Інформаційно-методичний центр Хмельницький колегіум імені Володимира Козубняка / Хмельницький: – 2013. – 55 с.
4. Івах С. М. Особливості педагогізації батьків дітей дошкільного віку / С. М. Івах // Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. пр. / Криворізь. держ. пед. ун. – т. – Кривий Ріг: 2013. – Вип. 37 – 672 с.
5. Петрова Ж. Г. Педагогізація батьків дітей старшого дошкільного віку / Ж. Г. Петрова // Обов'язкова освіта дітей старшого дошкільного віку: форми здобуття, організація і зміст роботи: зб. метод. матеріалів / [авт.-упоряд.: О. П. Долинна, А. П. Бурова, О. В. Низьковська, Т. П. Носачова]. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 480 с.
6. Постовий В. Г. Сучасна сім'я і її педагогіка / В. Г. Постовий / – К., 1994. – 224 с.
7. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну. – К.: Рад. шк., 1985. – 560 с.

Н. Шкляр,

Институт проблем воспитания, г.Киев

*Адаптація ребенка младшего дошкольного возраста в ДОУ:
взаимодействие воспитателей с родителями*

В предлагаемой статье акцентировано на важности тесной взаимосвязи семьи и детского сада для создания для каждого ребенка единой воспитательной среды, направленной на развитие личности ребенка; раскрыто понятие и компоненты психолого-педагогической культуры родителей - понимание и осознание ими своей ответственности

за воспитание детей, осуществления продуктивных связей с воспитательными институтами (дошкольными учебными заведениями, школой, внешкольными учреждениями).

Ключевые слова: родители; взаимодействие; ребенок младшего дошкольного возраста; педагогизация; семья.

Список литературы

1. Долинная О. П. Родители в дошкольном учреждении: потребители и гости или партнеры-единомышленники? / О. П. Долинная, А. В. Низковская // Дошкольное воспитание. - 2007. - № 1. - С. 6-8.

2. Долинная О. П. Активизация взаимодействия дошкольного учебного заведения и семьи / О. П. Долинная, А. В. Низковская // Обязательное образование детей старшего дошкольного возраста: формы получения, организация и содержание работы: сб. метод. материалов / [авт.-сост.: О. П. Долинная, А. П. Бурова, А. В. Низковская, Т. П. Носачева]. - Тернополь: Странник, 2011. - 480 с.

3. Дмитрук Т. В. Формирование психолого педагогической культуры родителей (современные формы взаимодействия с родителями) / Т. В. Дмитрук // Информационно-методический центр Хмельницкий коллегиум имени Владимира Козубняка / Хмельницкий: - 2013. - 55 с.

4. Ивах С. М. Особенности педагогизации родителей детей дошкольного возраста / С. М. Ивах // Педагогика высшей и средней школы: сб. наук. пр. / Кривориз. гос. пед. ун. – Т. – Кривой Рог: 2013. - Вып. 37 - 672 с.

5. Петрова Ж. Г. Педагогизация родителей детей старшего дошкольного возраста / Ж. Г. Петрова // Обязательное образование детей старшего дошкольного возраста: формы получения, организация и содержание работы: сб. метод. материалов / [авт.-сост.: О. П. Долинная, А. П. Бурова, А. В. Низковская, Т. П. Носачева]. - Тернополь: Странник, 2011. - 480 с.

6. Постовой В. Г. Современная семья и ее педагогика / В. Г. Постовой / - М., 1994. - 224 с.

7. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну. - М.: Сов. шк., 1985. - 560 с.

N. Shkliar,

Adaptation of junior pre-school age child to the kindergarten: interaction between teachers and parents

The proposed article highlighted the importance of the close relationship between a family and kindergarten in order to create a single educational environment for every child aimed at the development of the child's personality; explained concepts and components of parental psychopedagogical culture - understanding and awareness of their responsibility for the education of children, building productive relationships with educational institutions (kindergartens, schools, after-school facilities); highlighted the forms and methods of interaction between kindergarten and family, preventive work with parents; developed the mechanisms of educational influence on the child and determination of the possibility for parents to participate in the educational process of the facility; specified the most common forms of cooperation between the kindergarten and families, working directions of the kindergarten groups' according to the needs of parents and the capabilities of the kindergarten.

Key words: parents; cooperation; a junior pre-school age child; parents' participation in education of the child; family.

References

1. Dolynna O. P. Batjky v doshkilnomu zakladi: spozhyvachi ta ghosti chy partnery-odnodumci? / O. P. Dolynna, O. V. Nyzkovsjka // Doshkilne vykhovannja. – 2007. – №1. – S. 6-8.
2. Dolynna O. P. Aktyvizacija vzajemodiji doshkilnogho navchalnogho zakladu i sim'ji / O. P. Dolynna, O. V. Nyzkovsjka // Obov'jazkova osvita ditej starshogho doshkilnogho viku: formy zdobuttja, orghanizacija i zmist roboty: zb. metod. materialiv / [avt.-uporjad.: O. P. Dolynna, A. P. Burova, O. V. Nyzkovsjka, T. P. Nosachova]. – Ternopilj: Mandrivecj, 2011. – 480 s.
3. Dmytruk T. V. Formuvannja psykologho-pedagoghichnoji kultury batjkiv (suchasni formy vzajemodiji z batjkamy) / T. V. Dmytruk // Informacijno-metodychnyj centr Khmeljnycjkyj koleghium imeni Volodymyra Kozubnjaka / Khmeljnycjkyj: – 2013. – 55 s.
4. Ivakh S. M. Osoblyvosti pedagoghizaciji batjkiv ditej doshkilnogho viku / S. M. Ivakh // Pedagoghika vyshhoji ta serednoji shkoly: zb. nauk. pr. / Kryvoriz. derzh. ped. un. – t. – Kryvyj Righ: 2013. – Vyp. 37 – 672 s.
5. Petrova Zh. Gh. Pedagoghizacija batjkiv ditej starshogho doshkilnogho viku / Zh. Gh. Petrova // Obov'jazkova osvita ditej starshogho doshkilnogho viku: formy zdobuttja, orghanizacija i zmist roboty: zb. metod. materialiv / [avt.-uporjad.: O. P. Dolynna, A. P. Burova, O. V. Nyzkovsjka, T. P. Nosachova]. – Ternopilj: Mandrivecj, 2011. – 480 s.
6. Postovyj V. Gh. Suchasna sim'ja i jiji pedagoghika / V. Gh. Postovyj / – K., 1994. – 224 s.
7. Sukhomlynskyj V. A. Serdce otdaju detjam. Rozhdenye ghrazhdanyna. Pysjma k synu. – K.: Rad. shk., 1985. – 560 s.

Відомості про автора: Шкляр Наталія Анатоліївна

науковий співробітник лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання АПН України міста Києва.

Домашня адреса: 02094, м.Київ, вул.Краківська, 13-б, кв.44

Робоча адреса: 04060, м. Київ, вул.Берлінського, 9

Контактний телефон: дом. 569-03-95, тел.моб.: 067-507-85-06

e-mail: Natasha_Shklyar@bigmir.net